

Nederlandse
Vereniging voor
Arbeidshygiëne

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Het 34e NVvA symposium

“TrAHnsitie - De Arbeidshygiënist als strategische partner in een veranderende wereld”

Woensdag 1 en donderdag 2 april 2026
Woudschoten Conferentiecentrum, Zeist

Organisatie:
NVvA Commissie Symposium
in samenwerking met EPS 2.0

Hoofdsponsor van het 34^e NVvA symposium is Tetra Tech Elements bv

Het 34e NVvA-symposium

Voor u ligt de nieuwe uitnodiging met programma voor het NVvA-symposium 2026.

Woensdag 1 en donderdag 2 april 2026 wordt het 34e NVvA-symposium georganiseerd op de vertrouwde locatie Woudschoten in Zeist met als titel:

TrAHnsitie De Arbeidshygiënist als strategische partner in een veranderende wereld

De wereld van werk verandert snel. Technologische ontwikkelingen, nieuwe arbeidsvormen en maatschappelijke transitie's zorgen voor nieuwe risico's én nieuwe vragen. Ik merk steeds vaker dat dit van ons vraagt om meer dan alleen inhoudelijke expertise. Het vraagt om arbeidshygiënist die hun kennis ook strategisch weten in te zetten.

Tijdens het 34e NVvA-symposium op 1 en 2 april 2026 in Zeist staat die ontwikkeling centraal. Onder het thema "TrAHnsitie" verkennen we hoe de arbeidshygiënist zich kan positioneren als volwaardige gesprekspartner voor management, HR, techniek en beleid.

We gaan in op actuele thema's zoals de energietransitie, digitalisering, AI en hybride werken. Niet alleen wat dit betekent voor risico's en preventie, maar vooral hoe je als arbeidshygiënist tijdig aan tafel komt en daadwerkelijk invloed kunt uitoefenen.

Uiteraard is het ook weer een uitgelezen moment om oude bekenden te zien, nieuwe contacten te leggen, te genieten van de heerlijke barista-koffie- en thee en nog veel meer.

Naast de betrokkenheid en inspanning van veel van onze leden wordt het symposium mede mogelijk gemaakt door diverse sponsors. Tijdens het symposium is er een ruime informatiemarkt. Hier kunt u zich laten bijpraten over nieuwe producten, diensten en opleidingen.

Heeft u zelf interesse om als sponsor op het congres aanwezig te zijn? Ook dat kan uiteraard. Neemt u dan met ons contact op via symposiumcommissie@arbeidshygiene.nl

In deze uitnodiging vindt u het volledige programmaoverzicht en algemene informatie over deelname. Meer informatie is uiteraard ook te vinden via www.arbeidshygiene.nl/symposium.

We kijken ernaar uit om u te ontmoeten en samen met u de uitdagingen en kansen van ons vak te bespreken. Laat dit symposium een bron van inspiratie zijn, zodat we gezamenlijk kunnen blijven bouwen aan een veilige en gezonde werkomgeving.

Graag tot ziens in Woudschoten!

Namens de Commissie Symposium
Fenna de Boer, voorzitter

Dinsdag 31 maart 2026

DE PROFESSIONELE BIJSCHOLINGS CURSUS (PBC)

De PBC's zijn bedoeld voor afgestudeerde arbeidshygiënist met enige jaren ervaring in het werkveld die zich willen laten bijscholen op specifieke onderwerpen. Voor meer informatie over onderstaande PBC's en paneldiscussie verwijzen we u naar de uitgebreide omschrijving op de website:

<https://www.arbeidshygiene.nl/symposium>

Let op: Het minimaal aantal deelnemers bedraagt 6, het maximaal aantal deelnemers 25.

- **PBC-1: Risicobeoordeling en gezondheidsbewaking bij beroepsmatige blootstelling aan biologische agentia**

2 dagdelen: 09.30-17.00 uur (incl. lunch)

Ontvangst: 09.00 uur

Docenten:

Dr. Jaap Maas, klinisch arbeidsgeneeskundige, Polikliek Mens en Arbeid, PreventPartner

Dr. Ir. Remko Houba, arbeidshygiënist, NKAL, PreventPartner

Toelichting

In deze PBC wordt ingegaan op de inhoudelijke en procesmatige samenwerking tussen arbeidshygiënist en bedrijfsarts als het gaat om beroepsmatige blootstelling aan het brede spectrum aan biologische agentia. Het verdiepen van de kennis voor het uitvoeren van een goede beoordeling van de risico's. En de input die dit geeft voor het maken en uitvoeren van passende gezondheidskundige begeleiding van werknemers.

- **PBC-2: Vier stappen – maar nu de praktijk nog ...**

1 dagdeel: 13.00- 17.00 uur (lunch niet inbegrepen)

Ontvangst: 12.30 uur

Docenten:

Ir. Fenneke Linker, arbeidshygiënist / toxicoloog, PreventPartner

Hessel Holwerda, arbeidshygiënist/ veiligheidkundige, PreventPartner

Toelichting

In deze PBC wordt het vierstappenprogramma van de Nederlandse Arbeidsinspectie van praktische handvatten en inzichten voorzien. De bijscholing richt zich in eerste instantie op beginnende arbeidshygiënist. Maar ook AH die behoefte hebben om hun kennis en vaardigheden op het gebied van de RI&E gevaarlijke stoffen op te frissen zijn van harte welkom.

18.00 – 19.30 uur   Diner

19.30 – 20.00 uur   **Paneldiscussie: Een toekomstbestendig curriculum voor de Nederlandse arbeidshygiënist**

Na een discussie over het professioneel handelen van de arbeidshygiënist voorafgaande aan het symposium in 2024 werd in 2025 gediscussieerd over nut en noodzaak van een academische opleiding arbeidshygiëne.

Aan de vooravond van het symposium 2026 willen we nu verder inhoudelijk discussiëren over de invulling van het vakgebied.

Inleiders:

1. Andrea Hiddinga: Het EPOH competentie raamwerk voor arbeidshygiënist
2. André Winkes: Internationale ontwikkelingen in de Arbeidshygiëne (IOHA)
3. Remko Houba: de behoefte in Nederland aan arbeidshygiënist op verschillende niveaus en werkgebieden
4. Rimke Kerhoff: Stand van zaken m.b.t. tot de academische opleiding Arbeidshygiëne.

21.00 uur   Netwerkborrel

Woensdag 1 april 2026

08.30 - 09.00 uur   Ontvangst, registratie, informatiemarkt

OCHTENDPROGRAMMA, PLENAIR

09.00 – 09.15 uur   **Opening**
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter

09.15 – 09.35 uur   **Welkom**
Ir. Fenneke Linker, voorzitter NVvA

09.35 – 10.20 uur   **De huidschade door beroepsmatige blootstelling aan UV: De pandemie van huidkanker**
Prof.dr. Thomas Rustemeyer, Professor of Dermato-Allergology and Occupational Dermatology at Amsterdam University Medical Center

Als arbeidsdermatoloog ziet Thomas Rustemeyer wekelijks de gevolgen van blootstelling aan UV-straling op zijn poli. Hij neemt ons mee naar welke blootstellingen hij zoal tegenkomt, de mechanismen achter het optreden van huidschade en de mogelijkheden die er zijn om je actief te beschermen.

10.20 – 11.00 uur   Pauze, informatiemarkt

11.00 – 12.00 uur   **Eerste ronde sessies (A t/m D)**

Deelname is mogelijk aan drie sessies van elk een uur. In één sessie vinden diverse presentaties of een workshop plaats, waarbij rekening is gehouden met de mogelijkheid tot discussie. Elke sessie wordt eenmaal gehouden. U kunt voor de lunch kiezen uit de sessies A t/m D (1e ronde) en na de lunch uit E t/m H (2e ronde) en I t/m L (3e ronde).

Workshop A Praktijkworkshop geluid meten (max. 16 deeln.)

Voorzitter: Ir. Marius van Alphen, HSE consultant, Safety Health Environment Consultancy, Den Haag

Praktijkworkshop geluid meten
Imke Breedveld, arbeidshygiënist, VGM Breed
Kelmar van Meurs, KAM-manager, vandervalk+degroot

Toelichting:

Deze interactieve praktijkworkshop behandelt de geactualiseerde meetnorm voor geluid (2025), met focus op de veranderingen in de meetaanpak ten opzichte van de oude norm. Na een korte toelichting op de belangrijkste verschillen gaan deelnemers aan de slag met klasse 1 en 2 geluidsmeters en calibratoren. Aan de hand van de realistische casus "De kolkenzuiger" wordt een meetplan opgesteld en leren deelnemers meetresultaten vertalen naar passende gehoorbescherming, inclusief een korte herhaling van de HML-methode. Er wordt gewerkt met meetsoftware op laptops zodat ook de verwerking van data geoefend kan worden.

Workshop B Gezond werken is dynamisch werken (max. 25 deeln.)

Voorzitter: Ir. André Winkes, arbeidshygiënist

Gezond werken is dynamisch werken, op kantoor en thuis
Dr. Dianne Commissaris, bewegingswetenschapper, Eigenaar BTR Coaching & Consultancy, lid van coöperatie PreventPartner

Toelichting:

Wil je weten hoe het "zit", kom dan in beweging voor deze actieve workshop.

Sessie C Van zonkracht naar daadkracht: een integrale aanpak van UV-blootstelling

Voorzitter: Eveline Irving MSc., senior specialist safety & environment, MSD

Zon op het Werk: UV-blootstelling als nieuwe (?) uitdaging voor arbeidshygiënist

Dr.Ir. Wendel Post, arbeidshygiënist en arbeids- & organisatiedeskundige, Arbo Unie

UV blootstelling op de werkvloer! We staan er vaak niet bij stil.

Ing. Paul van Delft, Business Development Manager North & Western Europe, Peter Greven Physiaderm GmbH

Toelichting:

Door de klimaatverandering stijgt de UV-blootstelling in Nederland, waardoor buitenwerkers een aanzienlijk hoger risico lopen op huidkanker. De sessie richt zich op het erkennen, beoordelen en structureel aanpakken van dit risico (zowel zonlicht als kunstmatige bronnen) binnen het arbobeleid.

Sessie D Verder dan de standaard risicobeoordeling

Voorzitter: Dr. Maaïke Visser, wetenschappelijk medewerker, RIVM

Luchtverontreiniging op de werkvloer – een onderschatte risicofactor

Drs.ing. Jolanda Willems MBA, arbeidshygiënist en toxicoloog, PreventPartner

Gezondheidsraadadviezen gevaarlijke stoffen op de werkplek: hoe kan de wetenschappelijke kwaliteit en het draagvlak beter worden geborgd?

Dr. Joost van Rooij, senior consultant Arbeidshygiëne & Toxicologie, Caesar Consult

Toelichting:

Het beoordelen van blootstelling en gezondheidsrisico's op de werkplek is bijna nooit eenvoudig, maar in sommige gevallen is het extra complex. Bijvoorbeeld als luchtverontreiniging een extra (externe) bron van blootstelling toevoegt aan de emissies op de werkplek. Of wanneer onzekerheden in de relatie tussen blootstelling en effecten leiden tot discussies over de adviezen van de Gezondheidsraad. De sprekers in deze sessie delen hun aanbevelingen voor het omgaan met deze twee complexe situaties.

12.00 – 13.00 uur Lunch, informatiemarkt

MIDDAGPROGRAMMA

13.00 – 14.00 uur Tweede ronde sessies (E t/m H)

Workshop E Keuzestress

Voorzitter: Ir. Lou Meertens, arbeidshygiënist, Arbomeer, Utrecht

Keuzestress bij het gebruik van blootstellingsmodellen; Van percentielen tot betrouwbaarheidsintervallen

Remy Franken MSc, Onderzoek, TNO

Ir. Jeroen Terwoert, specialist arbeidshygiëne, Nederlandse Arbeidsinspectie, Kenniscentrum

Toelichting:

Keuzestress bij het gebruik van blootstellingsmodellen; Van percentielen tot betrouwbaarheidsintervallen

Workshop F Een multidisciplinair perspectief op een oude beroepsziekte in een nieuw daglicht

Voorzitter: Drs. Peter van Balen, arbeidshygiënist PreventPartner

Silicose: een multidisciplinair perspectief op een oude beroepsziekte in een nieuw daglicht

Drs. Renée van Snippenburg, Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL)

Drs.ing. Jolanda Willems MBA, arbeidshygiënist en toxicoloog, PMA

Dr. Naomi Verstegen, longarts, PMA

Dr.ir. Remko Houba, arbeidshygiënist, NKAL

Ir. Miriam van der Bij, arbeidshygiënist, PMA

Drs. Nettie van der Meer, arbeidshygiënist, NKAL

Toelichting:

Louis Heijermans heeft in 1908 silicose of stoflong uitgebreid behandeld in zijn 'Handleiding tot de kennis der beroepsziekten'. Meer dan 100 jaar later is dit fenomeen helaas nog steeds niet uitgebannen. In deze workshop wordt door longartsen en arbeidshygiënist van NKAL en PMA besproken in welke beroepen silicose voorkomt, hoe silicose ontstaat, casuïstiek en een analyse van de silicose aanmeldingen in het kader van de TSB-regeling.

Sessie G Innovatieve benaderingen voor het beoordelen en verminderen van gecombineerde blootstelling op Schiphol

Voorzitter: Dr. Eelco Kuijpers, scientist innovator, TNO, Zeist

Een datagedreven beoordelingskader voor gecombineerde inhalatoire blootstelling op de werkplek

Ir. Roberto d'Onofrio, toxicoloog/ arbeidshygiënist, KLM

Patricia Kleppe

De rol van de arbeidshygiënist bij verminderen van blootstelling aan vliegtuigmotoremissie op Schiphol

Huub Agterberg, safety consultant arbeidshygiëne, KLM

Toelichting:

Deze sessie belicht recente ontwikkelingen in het beoordelen en beheersen van gecombineerde blootstelling aan gevaarlijke stoffen. Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit de luchtvaartsector wordt ingegaan op een datagedreven beoordelingskader voor mengselblootstelling en de rol van arbeidshygiënist bij het terugdringen van blootstelling aan vliegtuigmotoremissies. De presentaties tonen hoe nieuwe methoden en een gestructureerde samenwerking tussen stakeholders bijdragen aan effectievere bescherming van werknemers en praktische implementatie van beleid op de werkvloer.

Sessie H De rol van een AH in transitie

Voorzitter: dr. Erik van Deurssen, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv, Breda

Sloop, de ultieme arbeidshygiënische strategie

Saskia Vermij, Arbeidshygiënist, Westlake

Van plastic afval naar chemische grondstoffen: Gezondheidsrisico's en de beheersing ervan tijdens technologieontwikkeling en productie op 2 locaties van Shell in Nederland

Abdelghafour Laarissi, arbeidshygiënist, Shell Health

Marc Lurvink, arbeidshygiënist, Shell Health

Toelichting:

In de afgelopen jaren hebben meerdere (petrochemische)bedrijven besloten de productie te staken en de installaties te slopen. Bij deze sloop kan een arbeidshygiënist met zijn/haar kennis een belangrijke rol kan spelen. In het eerste deel worden de ervaringen van een dergelijk uniek traject met ons gedeeld. In het tweede deel wordt een praktijkcasus behandeld waarin de risico's van een project in de energietransitie tijdig worden onderkend om zodoende te voorkomen dat een 'groen' project een bedreiging vormt voor de medewerkers. Volledig in lijn met het thema van het symposium!

14.00 – 14.05 uur   Wissel zalen

VERVOLG MIDDAGPROGRAMMA

14.05 – 15.05 uur   Derde ronde sessies (I t/m L)

Workshop I Vluchtig, maar meetbaar (max. 15 deeln.)

Voorzitter: Ir. Marius van Alphen, HSE consultant, Safety Health Environment Consultancy, Den Haag

Vluchtig, maar meetbaar

*Jan Willem Peters, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv
Nikki Habraeken, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv*

Toelichting:

Deze praktijkgerichte workshop behandelt de kernvaardigheden voor betrouwbare metingen van blootstelling aan vluchtige stoffen op de werkplek. Na een korte theoretische inleiding gaan deelnemers actief aan de slag met het opstellen van een meetstrategie, het kiezen van geschikte monsternameapparatuur en het uitvoeren van kalibratie- en monsternamehandelingen. Diverse merken apparatuur worden gedemonstreerd en gebruikt tijdens praktijkoefeningen. Ook leren deelnemers realtime monitorresultaten interpreteren en combineren met laboratoriumanalyses. Er is veel aandacht voor kwaliteitsborging, valkuilen en het onderbouwen van heldere conclusies en adviezen.

Workshop J De kracht van een buddy (max. 30 deeln.)

Voorzitter: Ing. Ilona Thewessen, You & SHE B.V.

De kracht van een buddy in een tijd van verandering

*Saskia Gorissen, arbeidshygiënist, Krachtig Blauw en NVvA bestuurslid
Ledencontacten*

*Nettie van der Meer, arbeidshygiënist, PreventPartner, NKAL en NVvA bestuurslid
Communicatie*

Toelichting:

Zin om te sparren over je vak en tegelijk je netwerk te versterken? In deze interactieve workshop ontmoet je buddy-duo's en collega-arbeidshygiënisten om ervaringen, tips en dilemma's te delen, van starter tot doorgewinterde professional. Verwacht eerlijke verhalen, frisse inzichten en concrete ideeën om morgen al slimmer samen te werken (met of zonder buddy).

Sessie K   Onzichtbare blootstelling, zichtbare gevolgen: meten, duiden en voorkomen

Voorzitter: Ir. Roberto d'Onofrio, toxicoloog/ arbeidshygiënist, Optimum Arbeidshygiëne

Actuele en historische blootstellingbeoordeling aan ethyleenoxide middels luchtmetingen en biologische monitoring

Arné Oerlemans MSc, arbeidshygiënist - toxicoloog, Tetra Tech

Dr. Joost van Rooij, senior consultant Arbeidshygiëne & Toxicologie, Caesar Consult

Gevaarlijk werk. Onderzoek naar omstandigheden en oorzaken van acute chemische blootstellingen op de werkplek

Dr. Anja Wijnands-Kleukers, Onderzoeker, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC)

Dr. S.J. Rietjens, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC)

Prof. Dr. D.W. de Lange, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC)

Toelichting:

Chemische risico's worden vaak pas zichtbaar door gericht meten en analyseren. In deze sessie verbinden we structurele blootstelling en acute incidenten. Aan de hand van een logistieke casus wordt getoond hoe luchtmetingen en biologische monitoring samen inzicht geven in actuele én cumulatieve blootstelling aan ethyleenoxide, inclusief de vertaalslag naar historisch kankerrisico. Vervolgens laten NVIC-gegevens zien dat veel acute chemische incidenten buiten de meldplicht vallen en vaak samenhangen met organisatorische en menselijke factoren. De rode draad is hoe betere signalering en interpretatie leiden tot effectievere preventie.

Sessie L Blootgesteld!

Voorzitter: Eveline Irving MSc., senior specialist safety & environment, MSD

Een praktijkgerichte kijk op blootstellingsonderzoek

Martin Spitteler, arbeidshygiënist / veiligheidskundige, The Safety Network

Karin Verkuijlen, arbeidshygiënist / veiligheidskundige, The Safety Network

Huidrisicobeoordeling de dagelijkse praktijk van berekeningen en metingen

Imke Breedveld, arbeidshygiënist, VGM Breed

Hessel Holwerda, arbeidshygiënist, Holwerda Safety Solutions

Toelichting:

Deze sessie behandelt hoe een goed uitgevoerd onderzoek naar gevaarlijke stoffen waarde toevoegt aan een organisatie. De focus ligt op het voorkomen van blootstelling bij nieuwe situaties en het verbeteren van de (vaak onderbelichte) beoordeling van huidrisico's.

15.05 – 15.30 uur	Pauze, informatiemarkt
15.30 – 16.15 uur	Innovatieve methoden voor risicobeoordeling van chemische stoffen <i>Prof.dr. Mirjam Luijten, toxicoloog, RIVM, bijzonder hoogleraar Humaan-relevante Risicobeoordeling van Chemische Stoffen aan de Universiteit Leiden.</i>
16.15 – 16.45 uur	Ignite sessie (flitspresentaties) <i>Ing. Edwin Hagelen (vz), UMC Utrecht</i>
16.45 – 17.45 uur	NVvA prijs <i>Erik van Nunen, NVvA-jury</i>
17.45 – 18.00 uur	Dagafsluiting <i>Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter</i>
18.00 – 18.30 uur	Borrel, informatiemarkt/ Afmelden bij de symposiumbalie

AVONDPROGRAMMA

Wegens groot succes herhaald!

Het avondprogramma op woensdag 1 april zal bestaan uit een diner, gevolgd door verschillende workshops. Drink je graag een wijntje of biertje? Ben je in voor wat sterkers zoals een whisky? Of ga je meer voor het zoete in de vorm van een cocktail of mocktail (alcoholvrije cocktail)?

Je kunt je inschrijven voor een workshop naar keuze:

- Bierproeverij
- Wijnproeverij
- Whisky tasting
- Cocktail of mocktail workshop

In verband met minimale en maximale aantal deelnemers in een workshop verzoeken we je om bij de aanmelding een eerste en tweede keuze workshop aan te geven. We proberen iedereen natuurlijk in de workshop van zijn/haar eerste keuze in te delen.

Na de workshop kan er nog gezellig verder geborrelt worden aan de bar in de sociëteit.

19.00 uur	Diner
21.00 uur	Workshops
22.30 uur	Netwerkborrel in de Sociëteit
00.00 uur	Einde avondprogramma

DONDERDAG 2 april 2026

07.30 – 08.30 uur   **Productpresentaties, nog nader in te vullen**

09.00 - 09.30 uur   Ontvangst, registratie, informatiemarkt

OCHTENDPROGRAMMA, PLENAIR

09.30 – 09.40 uur   **Opening**
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter

09.40 – 10.00 uur   **Welkom**
Ir. Fenneke Linker, voorzitter NVvA

10.00 – 10.45 uur   **Het nut – en de risico's – van het gebruik van AI in onderzoek naar
gevaarlijke stoffen**
Dr. Bernice Scholten, epidemioloog & toxicoloog (RAPID Group), TNO

Tijdens deze presentatie wordt besproken hoe AI gebruikt kan worden in onderzoek naar gevaarlijke stoffen, inclusief het snel screenen van de toxiciteit van stoffen, het verkennen van nieuwe biomarkers, het analyseren van RIEs en het gebruik stimuleren en versnellen van literatuur, veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsrapporten.

10.45 – 11.15 uur   Pauze, informatiemarkt

11.15 – 12.15 uur   Vierde ronde sessies (M t/m P)

Deelname is op deze dag mogelijk aan drie sessies van elk een uur. In één sessie vinden diverse presentaties of een workshop plaats, waarbij rekening is gehouden met de mogelijkheid tot discussie.
Elke sessie wordt eenmaal gehouden. U kunt voor de lunch kiezen uit drie sessies M t/m P (4e ronde) en daarna Q t/m T (5e ronde) en U t/m X (6e ronde).

Workshop M Functionele Capaciteit Evaluatie: van meten naar doelgerichte re-integratie

Voorzitter: Dr. Eelco Kuijpers, scientist innovator, TNO, Zeist

Wat is Functionele Capaciteit Evaluatie (FCE) en wat kan je ermee?

Drs. Yvonne van Zaanen, bedrijfsfysiotherapeut en klinisch epidemioloog Polikliniek Mens en Arbeid, Amsterdam UMC

Drs. Jan Plat, directeur Bewegen werkt

Toelichting:

In deze interactieve workshop maken deelnemers kennis met Functionele Capaciteit Evaluatie (FCE), een gestandaardiseerd instrument om het lichamelijke werkvermogen van werkenden objectief te meten. Aan de hand van praktijkvoorbeelden en het zelf uitvoeren van FCE-testonderdelen, leren deelnemers hoe FCE kan bijdragen aan betere besluitvorming en doelgerichte interventies bij re-integratie en werkbehoud.

Workshop N Van realtime inzicht naar robuuste beoordeling: sensormetingen van lasrook (max. 30 deeln.)

Voorzitter: Ir. Roberto d'Onofrio, toxicoloog/ arbeidshygiënist, Optimum Arbeidshygiëne

Betrouwbare sensormetingen van lasrook: kalibratie en de stap naar compliance

Maxime Birza MSc, scientist innovator, TNO

Pim Berends, Veiligheidkundige- en arbeidshygiënist, 5xBeter

Toelichting:

Low-cost sensoren maken lasrookblootstelling realtime zichtbaar en ondersteunen snelle beheersmaatregelen, maar stellen ook vragen over betrouwbaarheid en normtoetsing. In deze workshop presenteren TNO en 5xBeter de stand van zaken van kalibratieonderzoek voor lasrooksensoren. In een interactieve discussie wordt verkend hoe sensoren verantwoord kunnen worden ingezet naast gravimetrische metingen en andere beoordelingsmethoden, en welke randvoorwaarden nodig zijn voor bredere acceptatie.

Sessie O   Gevaarlijke stoffen in de zorg en de farmaceutische industrie

Voorzitter: dr. Erik van Deurssen, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv, Breda

Ethanol in de zorg: onmisbare pijler of onmogelijke opgave?

Birgit van Duuren MSc, veiligheidsfunctionaris, Groene Hart Ziekenhuis

Hilde Konijnenberg, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv

Lessen getrokken uit een uitgebreid onderzoek naar blootstelling aan desinfectie in de farmaceutische industrie

Nick van den Hurk MSc, associate director Industrial Hygiene, MSD

Toelichting:

Het gebruik van gevaarlijke stoffen in de zorg en de farmaceutische sector is bij velen waarschijnlijk wel bekend. Sommige stoffen lijken onmisbaar om productkwaliteit en patiëntveiligheid te waarborgen. Maar hoe combineer je nu Arboverplichtingen en een praktisch uitvoerbaar beleid? Kun je daarnaast ook concrete aanbevelingen formuleren om blootstelling te minimaliseren of vermijden? Daar ga je in deze sessie achter komen!

Sessie P   Arbeidshygiënische Intelligentie: het nut van A.I. tools in de praktijk

Voorzitter: Dr. Maaïke Visser, wetenschappelijk medewerker, RIVM

AI en data science als hefboom voor arbeidshygiëne: van routine naar expertise

Dr.ir. Daan Huizer, CEO, Chemrade Software BV

Van vinklijst naar praktische wizard: identificeren en beheersen van risico's met de procesmissiemodule van de Schadelijke Stoffen Assistent

Johan Timmerman PhD, specialist arbeidshygiëne en arbeidsepidemiologie, Volandis Pieter de Boer

Toelichting:

Deze sessie focust op A.I. toepassingen die de arbeidshygiënist en de praktijk vooruit kunnen helpen bij de risicobeoordeling. Chemrade presenteert drie innovatieve AI-toepassingen voor de arbeidshygiënische praktijk en nodigt je uit voor een interactieve discussie: hoe benutten we technologie optimaal, zonder de menselijke maat te verliezen? Daarnaast laat Volandis zien hoe de Schadelijke Stoffen Assistent het MKB in de bouw & infra helpt om procesmissies te herkennen en beheersen, juist bij producten zonder gevaarsetiket.

12.15 – 13.15 uur   Lunch, informatiemarkt

MIDDAGPROGRAMMA

13.15 – 14.15 uur   Vijfde ronde sessies (Q t/m T)

Workshop Q Humane biomonitoring aan het werk: samen naar een praktisch raamwerk voor preventie (max. 25 deeln.)

Voorzitter: Eveline Irving MSc., senior specialist safety & environment, MSD

De mogelijke rol van Humane Biomonitoring op de werkplek voor het vroegtijdig signaleren van blootstelling aan stoffen

*Dr. Yvette Christopher-de Vries, wetenschappelijk medewerker, RIVM
Dr. Maartje Brouwer*

Toelichting:

Deze sessie onderzoekt hoe humane biomonitoring (het meten van stoffen in bijvoorbeeld urine of bloed) kan helpen om blootstelling aan gevaarlijke stoffen vroegtijdig te signaleren. Het doel is om een nieuw Nederlands raamwerk te presenteren en te verfijnen met input van professionals.

Workshop R Zicht op blootstelling (max. 24 deeln.)

Voorzitter: drs. Peter van Balen, arbeidshygiënist, PreventPartner, Culemborg

Zicht op blootstelling

*Paul van de Sandt, arbeidshygiënist, PreventPartner
Ellen Wissink, arbeidshygiënist, PreventPartner
Nettie van der Meer, arbeidshygiënist, Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL)
Jolanda Willems, arbeidshygiënist en toxicoloog, PreventPartner*

Toelichting:

In de jaren 80 van de vorige eeuw was PIMEX de doorbraak om blootstelling aan gevaarlijke stoffen ook te visualiseren. De filmpjes worden nog steeds gebruikt in voorlichting en trainingen. Inmiddels zijn er nieuwe systemen ontwikkeld en is de bruikbaarheid ervan onderzocht. In deze workshop wordt van dat onderzoek verslag gedaan en de toepassing gedemonstreerd.

Sessie S Voorbij het enkelvoudige risico: asbest, energie en de nieuwe veiligheidsrealiteit

Voorzitter: Ir. Roberto d'Onofrio, toxicoloog/ arbeidshygiënist, Optimum Arbeidshygiëne

Implementatie Europese Asbestrichtlijn

*Drs. Sandra Lems, coördinerend beleidsmedewerker Gezond en Veilig Werken, Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Martin Keve
Hava Arpacı*

De energie -TrAHnsitie ver vooruit: Combinatierisico's asbest met spanning en gas: wat zijn de risico's en wat zijn de oplossingen? Hoe loop je voor in de tijd?

*Ing. Hilko Booij, veiligheidkundige, Stedin
Ing. Marcel Wilhelm, hoger veiligheidkundige/ arbeidshygiënist*

Toelichting:

De energietransitie confronteert netbeheerders met complexe combinatierisico's: asbest in assets en stations, in combinatie met werken onder spanning en in de nabijheid van aardgas. In deze sessie wordt toegelicht hoe de sector via een landelijke vakgroep Asbest is gekomen tot uniform beleid, gevalideerde werkmethoden, opleidingen en een goedgekeurde arbocatalogus, met als uitgangspunt: veilig werken of niet werken. Aansluitend wordt ingegaan op de implementatie van de Europese Asbestrichtlijn en de gevolgen daarvan voor beleid, vergunningen en uitvoering richting 2027.

Sessie T   Geluid en PFAS

Voorzitter: Ir. André Winkes, arbeidshygiënist

PFAS komt op meer werkplekken voor dan je denkt!

Ir. Iris van 't Leven, Arbeidshygiënist, toxicoloog en microbioloog, Iris Advies

ISO 9612: Geluidbelasting op het werk - een overzicht van de wijzigingen van 2025

Ing. Michiel van Eeden, Technisch bureau van Eeden

Toelichting:

Geluid en PFAS het is overal en niet meer weg te denken. De laatste inzichten over voorkomen en meten.

14.15 – 14.20 uur   Wissel zalen

14.20 – 15.20 uur   Zesde ronde sessies (U t/m X)

Workshop U Vluchtig, maar meetbaar (max. 15 deeln.)

Voorzitter: Ir. Lou Meertens, arbeidshygiënist, Arbomeer, Utrecht

Vluchtig, maar meetbaar

Jan Willem Peters, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv

Nikki Habraeken, arbeidshygiënist, Tetra Tech Elements bv

Toelichting:

Deze praktijkgerichte workshop behandelt de kernvaardigheden voor betrouwbare metingen van blootstelling aan vluchtige stoffen op de werkplek. Na een korte theoretische inleiding gaan deelnemers actief aan de slag met het opstellen van een meetstrategie, het kiezen van geschikte monsternameapparatuur en het uitvoeren van kalibratie- en monsternamehandelingen. Diverse merken apparatuur worden gedemonstreerd en gebruikt tijdens praktijkoefeningen. Ook leren deelnemers realtime monitorresultaten interpreteren en combineren met laboratoriumanalyses. Er is veel aandacht voor kwaliteitsborging, valkuilen en het onderbouwen van heldere conclusies en adviezen.

Sessie V   Van losse data naar slimme keuzes: kennis en inzicht voor betere preventie

Voorzitter: Ing. Ilona Thewessen, You & SHE B.V.

Catalogus van gegevens over beroepsmatige blootstelling en gezondheid in Nederland

Dr. Zimbo Boudewijns, teamlead datamanagement, University Utrecht

Kennishub over de effectiviteit van beheersmaatregelen

Drs. Leonie Engel, wetenschappelijk medewerker, RIVM

Drs. Karin Jenken, wetenschappelijk medewerker, RIVM

Toelichting:

Goede preventie begint bij goede informatie - maar die ligt vaak versnipperd. In deze sessie nemen twee LEXCES-projecten je mee langs een nieuwe kennishub voor effectieve beheersmaatregelen én een catalogus die blootstellings- en gezondheidsdata eindelijk vindbaar maakt. Praktisch, toekomstgericht en bedoeld om jou sneller tot betere beslissingen te laten komen.

Sessie W   Safe and Sustainable by Design

Voorzitter: Dr. Maaike Visser, wetenschappelijk medewerker, RIVM

Verpakkingen, formuleringen en systemen voor het verminderen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen op de werkplek

Remy Franken MSc, Onderzoek, TNO

Implementatie van Safe and Sustainable by Design (SSbD) in de keten: Samenwerking, strategische positionering en praktische handvatten voor arbeidshygiënisten

Dr. Mirjam Schuijff, onderzoeker & adviseur, RIVM

Toelichting:

"Safe and Sustainable by Design": je hoort het steeds vaker, maar wat is het precies en wat betekent het voor de werkvloer? Leer er alles over in deze sessie, waarin concrete toepassingen van SSbD in de betonsector en bij het ontwerp van verpakkingen en formuleringen worden gepresenteerd.

Workshop X Brede kijk op biologische en psychosociale factoren voor gezondheid op het werk

Voorzitter: Ir. Marius van Alphen, HSE consultant, Safety Health Environment Consultancy, Den Haag

Het belang van psychosociale factoren in de RI&E op basis van een groot onderzoek in de schilderbranche

Ir. Huib Arts, adviseur, Arboplaats

Ons immuunsysteem, de darm-breinconnectie en sensibilisatie

Hans Hofmeester, arbeidshygiënist, Grondslag BV

Toelichting:

In deze gezamenlijke sessie wordt enerzijds ingezoomd op ons immuunsysteem, de darm-brein connectie en het begrip sensitisatie, en wat dit betekent voor de beoordeling van gevaarlijke stoffen in de arbeidshygiënische praktijk. Anderzijds worden de resultaten gepresenteerd van een grootschalig onderzoek naar psychosociale arbeidsfactoren in de schildersbranche en het belang van het opnemen van PSA in de RI&E. Beide bijdragen verbinden wetenschappelijke inzichten met praktische toepasbaarheid en stimuleren discussie over risicobeoordeling en preventie. Zo ontstaat een brede kijk op zowel biologische als psychosociale factoren die gezondheid op het werk beïnvloeden.

15.20 – 15.45 uur   Pauze, informatiemarkt

15.45 – 16.30 uur   **PKB-lezing: Accelerated Silicosis in Engineered Stone Workers in the UK: A Sentinel Disease or System Failure?**

Martie van Tongeren (PhD), Professor at Centre for Occupational and Environmental Health, Centre for Epidemiology, The University of Manchester, Manchester, UK

16.30 – 16.40 uur   **Buitenlandbeurs 2025: Trainings chemical exposure modelling and risk assessment in Indonesia, New Zealand and South Korea**

Dr. Joost van Rooij, senior consultant Arbeidshygiëne & Toxicologie, Caesar Consult

16.40 – 16.50 uur   **Prijs beste spreker**

Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter

16.50 – 17.50 uur   **Business Performance voor AH's– Orkestreer jouw verhaal**

Celine Janssen, opera sopraan/cross-over, theatermaker, "the opera innovator"

In deze energieke eindkeynote combineert Celine Jansen storytelling en persoonlijk leiderschap. Met interactieve elementen laat zij ervaren hoe je impact maakt, grenzen verlegt en anderen meeneemt in jouw verhaal. De

kracht van performance, overgave en het vinden van je eigen stem staan centraal in dit inspirerende optreden over leiderschap en innovatie.

17.50 – 18.00 uur

Afsluiting symposium

Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter

18.00 – 18.30 uur

Borrel, informatiemarkt

Afmelden bij de symposiumbalie

ALGEMENE INFORMATIE

<i>Locatie</i>	Woudschoten Conferentiecentrum, Woudenbergseweg 54, 3707 HX Zeist (https://www.woudschoten.nl/)
<i>Parkeren</i>	Parkeren bij het Conferentiecentrum is gratis.
<i>OV</i>	Degenen die met het openbaar vervoer komen kunnen gebruik maken van een (gratis) pendeldienst vanaf station Driebergen/Zeist. Op het aanmeldingsformulier kunt u aangeven of u met het openbaar vervoer reist. Ca. één week voor het symposium ontvangt u verdere informatie over de pendeldienst. U kunt ook gebruik maken van de OV-fiets; de reisafstand bedraagt ca. 4 km. (15 minuten).
<i>Aanmelding</i>	U kunt zich aanmelden door middel van het aanmeldingsformulier op www.arbeidshygiene.nl , zie rubriek Symposium/ aanmelden symposium. U ontvangt direct na inschrijving een deelnamebevestiging en factuur.

<i>Kosten</i>	Extra programma 31 maart	
	Deelname PBC 1 – <i>hele dag</i>	€ 550,=
	Deelname PBC 2 – <i>halve dag</i>	€ 275,=
	<i>NB Het minimaal aantal deelnemers is 6, maximaal 25 deelnemers..</i>	
	Avondprogramma/ paneldiscussie incl. diner	€ 45,=
	Avondprogramma/ paneldiscussie incl. diner deelnemers PBC	gratis
	Symposium	
	NVvA-, BSOH-, NVVK- BA&O, HumanFactorsNL leden:	
	1 dag	€ 325,=
	2 dagen	€ 475,=
Niet-leden:		
1 dag	€ 425,=	
2 dagen	€ 575,=	
Studenten MAH/Post HBO/ AH/AIO /<25 jr. (kopie inschrijvingsbewijs meesturen)		
1 dag	€ 100,=	
2 dagen	€ 200,=	
Avondprogramma incl. diner	€ 55,=	
Studenten	gratis	
Hotelkamer incl. ontbijt voor 1 persoon	€ 99,=	

Alle bedragen zijn exclusief 21% BTW en per persoon.

Bij inschrijving **vóór 1 maart 2026**, wordt een **vroegboekorting** verleend van € 55,= voor deelname aan 1 dag en € 80,= voor deelname aan 2 dagen. Deze korting geldt niet voor studenten.

<i>Deelname</i>	De aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Bij aankomst op de locatie kunt u zich registreren bij de symposiumbalie.
<i>Verhindering</i>	Tot drie weken voor het symposium kan uitsluitend schriftelijk geannuleerd worden. Wij berekenen dan € 50,= administratiekosten. Daarna brengen wij het volle bedrag in rekening. Vervanging door een collega, mits tijdig doorgegeven, is mogelijk.
<i>Accreditatie</i>	Hobson/SKO kent zowel voor de PBC's als het symposium 0,5 studiepunten toe per dagdeel. Een bewijs van deelname wordt achteraf via e-mail toegestuurd.
<i>Informatie</i>	NVvA-secretariaat: Bernie Duivens of Elke de Natris, tel. 040 209 43 29, e-mail: symposiumcommissie@arbeidshygiene.nl of zie: www.arbeidshygiene.nl/symposium .

SAMENVATTING PROGRAMMA

Dinsdag 31 maart 2026

Professionele Bijscholings cursus (PBC)

09.00 – 09.30 uur	Ontvangst PBC-1
12.30 – 13.00 uur	Ontvangst PBC-2
09.30 – 17.00 uur	PBC-1: Risicobeoordeling en gezondheidsbewaking bij beroepsmatige blootstelling aan biologische agentia <i>Dr. Jaap Maas, klinisch arbeidsgeneeskundige, Polikliek Mens en Arbeid, PreventPartner</i> <i>Dr. Ir. Remko Houba, arbeidshygiënist, NKAL, PreventPartner</i>
13.00 – 17.00 uur	PBC-2: Vier stappen – maar nu de praktijk nog ... <i>Ir. Fenneke Linker, arbeidshygiënist / toxicoloog, PreventPartner</i> <i>Hessel Holwerda, arbeidshygiënist/ veiligheidkundige, PreventPartner</i>
18.00 – 19.30 uur	Diner
19:30 – 21:00 uur	Paneldiscussie: Een toekomstbestendig curriculum voor de Nederlandse arbeidshygiënist
21.00 uur	Netwerkborrel

WOENSDAG 1 april 2026

08.30 – 09.00 uur   Ontvangst, registratie, informatiemarkt

OCHTENDPROGRAMMA

- 09.00 – 09.35   **Opening voorzitters**
Ir. Fenneke Linker, voorzitter NVvA
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter
- 09.35 – 10.20   **De huidschade door beroepsmatige blootstelling aan UV: De pandemie van huidkanker**
Prof.dr. Thomas Rustemeyer, Professor of Dermato-Allergology and Occupational Dermatology at Amsterdam University Medical Center
- 10.20 – 11.00   Pauze, informatiemarkt
- 11.00 – 12.00   Eerste ronde sessies (A t/m D)
- 12.00 – 13.00   **Lunch**
Informatiemarkt*

MIDDAGPROGRAMMA

- 13.00 – 14.00   Tweede ronde sessies (E t/m H)
- 14.00 – 14.05   Wissel zalen
- 14.05 – 15.05   Derde ronde sessies (I t/m L)
- 15.05 – 15.30   Pauze, informatiemarkt
- 15.30 – 16.15   **Innovatieve methoden voor risicobeoordeling van chemische stoffen**
Prof.dr. Mirjam Luijten, toxicoloog, RIVM, bijzonder hoogleraar Humaan-relevante Risicobeoordeling van Chemische Stoffen aan de Universiteit Leiden.
- 16.15 – 16.45   **Ignite sessie (flitspresentaties)**
Ing. Edwin Hagelen (vz), UMC Utrecht
- 16.45 – 17.45   **NVvA-prijs**
Erik van Nunen, NVvA-jury
- 17.45 – 18.00   **Dagafsluiting**
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter
- 18.00 – 18.30   **Borrel**
Informatiemarkt*
Afmelden bij de symposiumbalie
- 18.30 - 00.00   **Avondprogramma incl. diner en workshops**

DONDERDAG 2 april 2026

- 08.15 – 09.00 uur   Productpresentaties
- 09.00 – 09.30 uur   Ontvangst, registratie, informatiemarkt

OCHTENDPROGRAMMA

- 09.30 – 09.40   **Opening voorzitters**
Ir. Fenneke Linker, voorzitter NVvA
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter
- 10.00 – 10.45   **Het nut – en de risico's – van het gebruik van AI in onderzoek naar gevaarlijke stoffen**
Dr. Bernice Scholten, epidemioloog & toxicoloog (RAPID Group), TNO
- 10.45 – 11.15   Pauze, informatiemarkt
- 11.15 – 12.15   Vierde ronde sessies (M t/m P)
- 12.15 – 13.15   **Lunch**
Informatiemarkt*

MIDDAGPROGRAMMA

- 13.15 – 14.15   Vijfde ronde sessies (Q t/m T)
- 14.15 – 14.20   Wissel zalen
- 14.20 – 15.20   Zesde ronde sessies (U t/m X)
- 15.20 – 15.45   **Pauze**
Informatiemarkt*
- 15.45 - 16.30   **PKB-lezing: Accelerated Silicosis in Engineered Stone Workers in the UK: A Sentinel Disease or System Failure?**
Martie van Tongeren (PhD), Professor at Centre for Occupational and Environmental Health, Centre for Epidemiology, The University of Manchester, Manchester, UK
- 16.30 – 16.40   **Buitenlandbeurs 2025: Trainings chemical exposure modelling and risk assessment in Indonesia, New Zealand and South Korea**
Dr. Joost van Rooij, senior consultant Arbeidshygiëne & Toxicologie, Caesar Consult
- 16.40 – 16.50   **Prijs beste spreker**
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter
- 16.50 – 17.50   **Business Performance voor AH's– Orkestreer jouw verhaal**
Celine Janssen, opera sopraan/cross-over, theatermaker, "the opera innovator"
- 17.50 – 18.00   **Afsluiting symposium**
Ing. Fenna de Boer, voorzitter Commissie Symposium, dagvoorzitter
- 18.00 – 18.30   **Borrel**
Informatiemarkt, Afmelden bij de symposiumbalie

* Informatiemarkt. Tijdens de pauzes in het programma presenteert een aantal bedrijven en instituten zich met hun producten en/of diensten of op een andere wijze.